

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การลงทุนในดานกำลังคน (Investment in Human Resources) โดยให้การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง ทั้งนี้เพราะอัตรากำลังคน (Human Power) เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทุก ๆ ประเทศจึงมีการส่งเสริมอัตรากำลังคนในประเทศของตนทั้งในดานคุณภาพและปริมาณ กล่าวคือ ในดานคุณภาพ ก็ให้ผลิตกำลังคนที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่แต่ละสาขาวิชาให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีงาม สามารถปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในดานปริมาณก็ให้มีการกำหนดการผลิตอัตรากำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศ ไม่ให้ขาดแคลนหรือมากจนเกินความต้องการ ปัจจุบันสาขาวิชาการต่าง ๆ ได้เจริญก้าวหน้าไปมาก รวมทั้งสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตลอดจนกิจการดานสาธารณสุขของประเทศก็ได้ขยายตัวออกไปทั้งทางดาน การป้องกัน การรักษา และการส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งต้องอาศัยอัตรากำลังคนของบุคคล 2 อาชีพเป็นหลัก คือ แพทย์ พยาบาล และปรากฏว่าพยาบาลจะต้องมีหน้าที่อยู่ในทุก ส่วนของงาน การขาดอัตรากำลังคนในอาชีพนี้ จึงเป็นปัญหาหนึ่งของประเทศใน ปัจจุบัน ตามรายงานของสำนักงาน ก.พ.ที่เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2512 เกี่ยวกับปัญหาพยาบาลนั้น สำนักงาน ก.พ.ชี้แจงว่า พยาบาล มีไม่พอ เพราะจากการสำรวจและประเมินความต้องการตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง ของสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ ทราบแน่ชัดว่าจากปัจจุบันไปจนถึงปี พ.ศ. 2524 จำเป็นจะต้องผลิตพยาบาลเพิ่มขึ้นจากที่ผลิตอยู่เดิมปีละประมาณ 1,011 คน¹ จึงจะ

¹คณะกรรมการโครงการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาล, รายงานการวิจัย เรื่องปัญหาขาดแคลนพยาบาล (พระนคร : สภาการศึกษาแห่งชาติ, 2512), หน้า 73

เพียงพอกับความต้องการของประเทศ จากรายงานการวิจัยของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ ชี้ให้เห็นว่าปัญหาขาดแคลนพยาบาลจะก่อให้เกิดไขว่คว้ามาก สภาการศึกษาแห่งชาติจึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาลให้กระทำหน้าที่ปรับปรุง ส่งเสริมการผลิตอัตรากำลังคนในสาขาวิชานี้ให้เพียงพอกับความต้องการของประเทศทั้งปริมาณและคุณภาพ

วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย เป็นสถานศึกษาที่ได้เคยทำการผลิตนักเรียนพยาบาลระดับประกาศนียบัตร ระยะการศึกษา 4 ปี โดยรับผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3) ต่อมาในปี พ.ศ. 2507 คณะกรรมการสภากาชาดไทยได้ดำริให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้เข้าระดับอนุปริญญาโดยมุ่งหวังที่จะผลิตพยาบาลให้เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและคุณภาพ จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรและเปลี่ยนแปลงการรับสมัครนักเรียนจากผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3) มาเป็นผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) ระยะเวลาการศึกษา 3 ปีครึ่ง การศึกษาในทุกสาขาวิชาถือว่าเป็นการลงทุนและเป็นการลงทุนที่ก่อให้เกิดผลผลิต (Productive Investment) การผลิตพยาบาลนั้น เมื่อทราบความจำเป็นที่จะต้องผลิตเท่าใดแล้ว สิ่งต่อมาที่จะต้องทราบคือ การลงทุน ควรจะต้องทราบก่อนว่า จะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าใดในการลงทุนเพื่อผลิตพยาบาล 1 คน เพื่อให้ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เรียนเองได้ทราบถึงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่สถาบันต้องจ่ายไปเพื่อผลิตนักเรียนพยาบาล 1 คนในเวลา 1 ปีว่าเป็นจำนวนเท่าใด และประการสำคัญคือเป็นประโยชน์สำหรับผู้วางแผนการศึกษาที่จะคำนวณค่าใช้จ่าย เพื่อเป็นแนวทางในการขยายปริมาณการผลิตพยาบาลในโอกาสต่อไป

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษามักออกเป็นประเภทใหญ่ 2 ประเภท คือ (1) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับตัวนักเรียน (Student Cost) และ (2) ค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษา (Institution Cost)

1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับตัวนักเรียน (Student Cost)

คือค่าใช้จ่ายที่ผู้ปกครองหรือตัวนักเรียนจ่ายเพื่อการศึกษาต่าง ๆ

ของตนเองในขณะที่ศึกษาอยู่ ได้แก่

- 1.1 ค่าใช้จ่ายในด้านการเรียนและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
- 1.2 ค่าใช้จ่ายในค่านหนังสือและอุปกรณ์การเรียน
- 1.3 ค่ากินอยู่
- 1.4 ค่าเสื่อนา

สำหรับค่าใช้จ่ายในข้อ (1.1) และ (1.2) จะใกล้เคียงกัน แต่ ค่าใช้จ่ายในข้อ (1.3) และ (1.4) จะแตกต่างกันไปตามฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล และไม่อาจจะนำมาเป็นตัวแทนที่เชื่อถือได้ ถ้าไม่มีการสำรวจอย่างรอบคอบพอ

2. ค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษา (Institutional Cost) แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

- 2.1 ค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุน (Capital Cost) เช่น ค่าใช้จ่ายในค่านที่ดิน สิ่งก่อสร้างและครุภัณฑ์
- 2.2 ค่าใช้จ่ายในกานดำเนินการ (Operating Cost) ได้แก่ค่าใช้จ่ายประจำปีที่ใช้เพื่อดำเนินการของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลระดับอนุปริญญา วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย พ.ศ. 2509 - 2512 ในค่าน

1.1 ค่าดำเนินการ

- ก. ถัวเฉลี่ยใน 1 ปี
- ข. ค่อนักเรียน 1 คน ใน 1 ปี
- ค. ค่อนักเรียน 1 คน ใน 4 ปี

1.2 ค่าลงทุน

- ก. ถัวเฉลี่ยใน 1 ปี

ข. คือนักเรียน 1 คน ใน 1 ปี

ค. คือนักเรียน 1 คน ใน 4 ปี

1.3 ค่าใช้จ่ายรวมทั้งค่าดำเนินการและค่าลงทุน (Total Cost)

ก. ถ้าวเฉลี่ยใน 1 ปี

ข. คือนักเรียน 1 คน ใน 1 ปี

ค. คือนักเรียน 1 คน ใน 4 ปี

2. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลระดับประกาศนียบัตร พ.ศ.

2509 - 2512 ในค่าน

2.1 ค่าดำเนินการ

ก. ถ้าวเฉลี่ยใน 1 ปี

ข. คือนักเรียน 1 คน ใน 1 ปี

ค. คือนักเรียน 1 คน ใน 4 ปี

2.2 ค่าลงทุน

ก. ถ้าวเฉลี่ยใน 1 ปี

ข. คือนักเรียน 1 คน ใน 1 ปี

ค. คือนักเรียน 1 คน ใน 4 ปี

3. เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาล 2 ระดับ เพื่อศึกษาว่าการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จะมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย :

ค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาล 2 ระดับแตกต่างกัน และค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลระดับอนุปริญญาสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลระดับประกาศนียบัตร

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

1. การหาค่าใช้จ่ายก่อนในการผลิตพยาบาลช่วงระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2509 - 2512 ถือว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงค่าของเงินตรา
2. การคำนวณค่าลงทุน ไม่นำค่าที่ดินมาพิจารณาในค่าลงทุน เพราะถือว่าที่ดินมีอายุการใช้งานตลอดไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. จำนวนนักเรียนที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นผู้ที่มียารายชื่อในทะเบียนของโรงเรียน ถือว่าทุกคนมีเวลาเรียนเท่ากัน และใช้สิทธิในสถาบันของจนเท่าเทียมกัน ไม่คำนึงถึงการตกชั้นหรือตกให้ออก
2. การคำนวณค่าใช้จ่ายก่อนในการผลิตพยาบาลครั้งนี้ จะไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายเพื่อลงทุนทางการศึกษาของนักเรียนก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาพยาบาล
3. การคิดค่าใช้จ่ายในการผลิตพยาบาลครั้งนี้ จะคิดเฉพาะค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา (Institutional Cost) โดยศึกษาทั้งค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุน และในด้านการดำเนินการ
4. การคำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในด้านการดำเนินการ จำนวนครูและจำนวนนักเรียนจะคิดตั้งแต่ พ.ศ. 2509 - 2512 สำหรับค่าลงทุนจะคิดตั้งแต่เริ่มสร้างจนถึง พ.ศ. 2512
5. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย การศึกษาระดับอนุปริญญาและโรงเรียนพยาบาลโรงพยาบาลหญิง เป็นตัวแทนการศึกษาระดับประกาศนียบัตร

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

งบประมาณที่ได้มาในแต่ละปี ไม่ได้คำนึงถึงจำนวนนักเรียนที่ตกชั้นหรือ

ตกให้ออก จึงอาจจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตพยายามลด 1 คนในแต่ละปีที่คำนวณ
ได้คลาดเคลื่อนไปบ้าง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พยาบาลระดับอนุปริญญา หมายถึง ผู้ที่สำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ.5)
หลักสูตรการศึกษา 3 ปีครึ่ง สำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับอัตราเงินเดือน 1,050 บาท

พยาบาลระดับประกาศนียบัตร หมายถึง ผู้ที่สำเร็จจากชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.ศ.3)
หลักสูตรการศึกษา 4 ปี สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้รับอัตราเงินเดือน 850 บาท

ค่าใช้จ่ายต่อคนในการผลิตพยาบาล หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สถาบันการศึกษาต้องจ่าย
ไปในกิจการต่าง ๆ สำหรับนักเรียน 1 คนในเวลา 1 ปี ซึ่งในที่นี้จะแบ่งค่าใช้จ่าย
เป็น 2 ประเภท คือค่าใช้จ่ายในด้านการดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุน

ค่าใช้จ่ายในด้านการดำเนินงาน (Operating Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้
ค่าเงินเดือน หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการทุกประเภทเป็นรายเดือน
โดยมีอัตราที่กำหนดไว้แน่นอนในบัญชีที่จ่ายเงินประจำที่กองบัญชีกลางได้ตรวจสอบยืนยัน
ถูกต้องแล้ว

ค่าจ้างประจำ หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำ โดยมีอัตราที่กำหนด
ไว้แน่นอนในบัญชีที่จ่ายเงินประจำที่กองบัญชีกลางได้ตรวจสอบยืนยันถูกต้องแล้ว

ค่าจ้างชั่วคราว หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานสำหรับการทำงาน
ปกติแก่ผู้ที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ

ค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ปฏิบัติงานให้ทางราชการ
ได้แก่ค่าตอบแทนนอกเวลา ค่าสอน ค่ารางวัลกรรมการสอบ เงินช่วยเหลือการศึกษา
ค่าเล่าเรียนบุตร เงินค่ารักษาพยาบาลและรายจ่ายอื่นที่สำนักงานงบประมาณจะกำหนด
เพิ่มเติม บำเหน็จ บำนาญ หรือสวัสดิการ

ค่าใช้สอย หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการเพื่อทดแทนเกี่ยวเนื่อง

ในการปฏิบัติราชการ ยกเว้นค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา

ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา คือรายจ่ายที่ใช้ในการซ่อมแซมอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของสถาบัน

ค่าวัสดุ หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อสิ่งของซึ่งตามปกติย่อมสิ้นเปลืองหรือสลายตัวในระยะเวลาอันสั้นหรือเปลี่ยนสภาพเป็นอย่างอื่นเพราะการใช้หรือการบริโภค ยกเว้นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

อุปกรณ์การศึกษา หมายถึง เงินที่ใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์การเรียนที่เป็นหนังสือเรียนและหนังสือประกอบอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายในด้านการลงทุน (Capital Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังนี้

ค่าครุภัณฑ์ หมายถึง เงินที่ใช้ในการซื้อสิ่งของซึ่งตามปกติมีอายุการใช้งานที่ยาวนานหรือวัสดุที่มีราคาตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป ยกเว้นค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

ค่าสิ่งก่อสร้าง หมายถึง เงินที่จ่ายเพื่อสร้างอาคารและสิ่งต่าง ๆ

ค่าใช้จ่ายทั้งหมด (Total Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อให้นักเรียน 1 คน ในเวลา 1 ปี ซึ่งประกอบควยค่าใช้จ่ายในดำเนินการและค่าลงทุน